

Utfärdad: 18.12.2020	Träder i kraft: 31.12.2020	Giltighetstid: till 31.12.2021
Rättsgrund: Luftfartslagen (864/2014) 5, 9 och 57 § Lagen om transportservice (320/2017) 127 §		
Bestämmelser om påföljderna för verksamhet som strider mot föreskriften finns i: Luftfartslagen (864/2014) 175 och 178 § Lagen om transportservice (320/2017) 245 och 255 §		
Ändringsuppgifter: Genom denna föreskrift upphävs luftfartsföreskriften OPS M1-32, Användning av fjärrstyrda luftfartyg och modellflygplan i luftfart (TRAFI/334638/03.04.00.00/2017), utfärdad av Transport- och kommunikationsverket den 4 december 2018.		

ANVÄNDNING AV FJÄRRSTYRDA LUFTFARTYG OCH MODELLFLYGPLAN I LUFTFART

1	TILLÄMPNINGSOMRÅDE.....	1
2	DEFINITIONER	1
3	ANVÄNDNING AV FJÄRRSTYRDA LUFTFARTYG I LUFTFART	3
4	FLYGNING AV MODELLFLYGPLAN	7
5	DISPENS	8
6	PÅFÖLJDER	8

1 TILLÄMPNINGSOMRÅDE

1.1 Denna föreskrift tillämpas på flygning av fjärrstyrda luftfartyg i Finland, när den som använder luftfartyget har gjort anmälan om sin verksamhet enligt punkt 3.1 i föreskriften till Transport- och kommunikationsverket eller före 1.1.2019 till Trafiksäkerhetsverket. Dessutom tillämpas föreskriften på flygning av modellflygplan i Finland inom modellflygföreningarnas verksamhet. Föreskriften tillämpas inte på flygning inomhus eller på militär luftfart.

1.2 Utöver de villkor och begränsningar som fastställs i denna föreskrift gäller förbjudna områden och restriktionsområden enligt statsrådets förordning om områden där luftfart är inskränkt (930/2014) samt de geografiska UAS-zoner som bestäms i övriga luftfartsföreskrifter och beslut.

2 DEFINITIONER

I denna föreskrift avses med:

användare av ett fjärrstyrt luftfartyg en fysisk eller juridisk person till vilken luftfartyget upplåtits av ägaren eller innehavaren,

befälhavaren för ett fjärrstyrt luftfartyg en pilot för fjärrstyrt luftfartyg eller en person som ansvarar för en fjärrstyrd flygning, vilken utsetts av flygoperatören eller ägaren av det fjärrstyrda luftfartyget och vilken under flygningen utövar myndighet och ansvarar för säkerheten,

bruksflyg användning av ett luftfartyg för specialuppdrag,

fjärrstyrda luftfartygssystem (Remotely Piloted Aircraft System, RPAS) ett fjärrstyrt luftfartyg, dess fjärrstyrningsplatser, de nödvändiga styrnings- och kontrollförbindelserna och andra separat fastställda systemdelar som krävs för att använda ett fjärrstyrt luftfartyg,

fjärrstyrningsplats (Remote Pilot Station, RPS) en del av det fjärrstyrda luftfartygssystemet som omfattar den utrustning som används för att styra det fjärrstyrda luftfartyget,

fjärrstyrningsspanare en person som godkänts av piloten för det fjärrstyrda luftfartyget som upprätthåller en kontinuerlig medvetenhet om det fjärrstyrda luftfartygets läge, utan hjälpmedel observerar luftrummet som omger det fjärrstyrda luftfartyget och bistår piloten i att trygga säkerheten vid flygningen,

fjärrstyrt luftfartyg (Remotely Piloted Aircraft, RPA) ett obemannat luftfartyg som styrs från en fjärrstyrningsplats och används för bruksflyg,

flygare den person som ansvarar för flygningen av modellflygplanet,

flygning baserad på assisterad observation av luftrummet (Extended Visual line-of-sight operation (E-VLOS)) verksamhet där fjärrstyrningsspanaren utan hjälpmedel observerar luftrummet som omger det fjärrstyrda luftfartyget och bistår piloten i att trygga säkerheten vid flygningen,

flygning inom synhåll (Visual line-of-sight (VLOS) operation) verksamhet där piloten för fjärrstyrt luftfartyg utan hjälpmedel är i direkt visuell kontakt med det fjärrstyrda luftfartyget eller modellflygplanet. Flygning med hjälp av videolänk anses inte som flygning inom synhåll,

flygning utom synhåll (Beyond visual line-of-sight (BVLOS) operation) verksamhet där piloten för fjärrstyrt luftfartyg med hjälpmedel håller kontakt med ett fjärrstyrt luftfartyg utan fjärrstyrningsspanarens hjälp,

flygningsplats för modellflygplan en på förhand bestämd plats som publicerats i informationssystemet för luftfarten, där man får avvika från den högsta tillåtna flygningshöjden,

friflygande modellflygplan ett modellflygplan där det inte finns styrningsförbindelse mellan modellflygplanet och flygaren, med undantag för oåterkalleliga styrningsfunktioner avsedda för att avsluta flygningen. I ett friflygande modellflygplan finns inget styrsystem baserat på positioneringssystem eller andra detektorer. Den största tillåtna vikten för ett friflygande modellflygplan är 1 kg,

förordningen om händelserapportering Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 376/2014 av den 3 april 2014 om rapportering, analys och uppföljning av händelser inom civil luftfart, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 996/2010 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/42/EG, kommissionens förordningar (EG) nr 1321/2007 och (EG) nr 1330/2007,

innehavare av ett fjärrstyrt luftfartyg en fysisk eller juridisk person till vilken luftfartyget upplåtits,

modellflygplan en anordning som är avsedd att flygas utan pilot och som används för hobby eller sport, med undantag för leksaksluftfartyg som enbart eller dels har utformats för eller är avsedda som leksaker för barn under 14 år,

modellflygklubb eller modellflygförening en lagligt etablerad organisation i en medlemsstat med syfte att genomföra nöjesflygningar, flyguppvisningar, sportaktiviteter eller tävlingar där UAS används,

närhet av ett hinder luftfart på mindre än 30 meters horisontala avstånd till ett hinder eller på ett avstånd som är hälften av hindrets höjd; som flygning i närheten av ett hinder betraktas flygning inom det avstånd som av de ovannämnda avstånden är större,

obemannat luftfartyg (Unmanned Aircraft, UA) ett luftfartyg som är avsett för flygning utan pilot ombord på luftfartyget, med undantag för modellflygplan,

pilot för fjärrstyrt luftfartyg en person som är insatt i användning av fjärrstyrda luftfartyg och som använder styrningsanordningarna under flygningen,

startvikt den totala vikten för ett fjärrstyrt luftfartyg eller modellflygplan när starten inleds, alla medföljande föremål inräknade,

tätbebyggd del av en tätort en koncentration där antalet invånare eller arbetsplatser per kvadratkilometer är 800 eller flera,

ägare av ett fjärrstyrt luftfartyg en fysisk eller juridisk person som äger ett fjärrstyrt luftfartyg.

3 ANVÄNDNING AV FJÄRRSTYRDA LUFTFARTYG I LUFTFART

3.1 ALLMÄNNA KRAV

3.1.1 Inget tillstånd för bruksflyg behövs för användning av fjärrstyrda luftfartyg enligt denna föreskrift. Övriga författningar och föreskrifter som utfärdats om bruksflyg tillämpas inte på användning av fjärrstyrda luftfartyg.

3.1.2 En användare av ett fjärrstyrt luftfartyg ska ge Transport- och kommunikationsverket följande uppgifter:

- a) uppgifter om användaren,
- b) grundläggande tekniska uppgifter om luftfartyget,
- c) verksamhetens karaktär och omfattning,
- d) information om huruvida avsikten är att bedriva verksamhet i en tätbebyggd del av en tätort,
- e) information om huruvida avsikten är att bedriva verksamhet ovanför en folksamling utomhus.

3.1.3 Anmälan ska göras innan ett fjärrstyrt luftfartyg används i luftfart för första gången. Om ändringar sker i uppgifterna ska användaren av luftfartyget utan dröjsmål meddela dem till Transport- och kommunikationsverket.

3.1.4 Flygningarna ska ske på så sätt att faran för utomstående människor och deras egendom och bullerolägenheten är så liten som möjlig.

- 3.1.5 Flygningarna ska genomföras på så sätt att de inte äventyrar, stör eller hindrar verksamhet som bedrivs av sådana enheter eller myndigheter som anländer till platsen i en nöd-, olycks-, räddnings- eller annan motsvarande avvikande situation.
- 3.1.6 En pilot för fjärrstyrt luftfartyg ska kunna använda luftfartyget säkert och behärska de åtgärder som ska vidtas vid nödsituationer. Den person som ansvarar för den fjärrstyrda flygningen ska vara minst 18 år.
- 3.1.7 Ett fjärrstyrt luftfartyg ska vara försett med ett system eller så ska piloten för fjärrstyrt luftfartyg ha ett förfarande för det fall att den kontakt som behövs för kontrollen avbryts eller att ett fel som förhindrar manövreringen av luftfartyget uppkommer på luftfartyget. Systemet eller förfarandet ska säkerställa att faran för utomstående personer och deras egendom är så liten som möjlig.
- 3.1.8 Ett fjärrstyrt luftfartyg ska innehålla information om användarens namn och kontaktuppgifter.
- 3.1.9 Följande uppgifter ska lagras om fjärrstyrda flygningar:
- datumet för flygningen,
 - start- och landningsplatsen för flygningen,
 - befälhavaren för luftfartyget,
 - luftfartygets tillverkare och modell,
 - start- och sluttidpunkten för flygningen eller flygningsserien,
 - huruvida det handlar om:
 - flygning inom synhåll (VLOS) eller
 - flygning utom synhåll (BVLOS),
 - flyguppdragets karaktär och en anteckning om eventuell användning av fjärrstyrningsspanare.
- 3.1.10 Uppgifter om flygningar ska bevaras i två års tid.
- 3.1.11 Startvikten för ett fjärrstyrt luftfartyg får vara högst 25 kg. Räddningsanordning som fästs vid luftfartyget räknas inte med i startvikten.
- 3.1.12 När ett fjärrstyrt luftfartyg används i ett område där annan luftfart inte har förbjudits eller som inte avskilts för flygning av fjärrstyrda luftfartyg, ska följande villkor iakttas om inte Transport- och kommunikationsverket beviljat undantag enligt punkt 5 i denna föreskrift:
- Användningen ska ske inom synhåll eller vara baserad på assisterad observation av lufrummet. Det fjärrstyrda luftfartyget ska hela tiden kunna manövreras och flygningen ska utföras med hänsyn till rådande väder och sikt så nära piloten för fjärrstyrt luftfartyg eller fjärrstyrningsspanaren att övrig flygtrafik och personer som inte har samband med verksamheten kan upptäckas och väjningsbehovet kan bedömas tillförlitligt.

- b) Vid användning av en fjärrstyrningsspanare ska piloten för fjärrstyrt luftfartyg och fjärrstyrningsspanaren ha ett pålitligt kommunikationsinstrument för sin kontakt, om direkt talkontakt inte är möjlig.
- c) Flyghöjden ska vara under 150 meter över mark- eller vattenytan. Höjdbegränsningen gäller inte för flygning i närheten av ett fast hinder och högst 15 meter ovanför det med tillstånd från ägaren till objektet. Höjdbegränsningen gäller inte heller för flygning vid flygningsplatser för modellflygplan som publicerats i informationssystemet för luftfarten, om den högsta tillåtna flygningshöjden på flygningsplatsen är högre än 150 meter över mark- eller vattenytan.

3.1.13 Ett fjärrstyrt luftfartyg ska väja för andra luftfartyg och fallskärmshoppare.

3.1.14 Att flyga ett fjärrstyrt luftfartyg närmare än på 50 meters horisontala avstånd till en folksamling utomhus eller ovanför en folksamling är tillåtet då:

- a) luftfartygets största startvikt är högst 7 kilogram. Räddningsanordning som fästs vid luftfartyget räknas inte med i startvikten,
- b) flygningen sker i direkt visuell kontakt,
- c) en sådan flyghöjd används att det vid en nödsituation är möjligt att landa på så sätt att faran för utomstående personer eller deras egendom är så liten som möjlig, eller då luftfartyget utrustats så eller har sådana egenskaper att faran för utomstående personer eller deras egendom är så liten som möjlig,
- d) användaren av luftfartyget har utarbetat en skriftlig verksamhetsbeskrivning som innehåller uppgifter om verksamhetsområdet, verksamhetstiden, luftfartygen och flyghöjderna som används,
- e) användaren av luftfartyget har utarbetat en skriftlig säkerhetsbedömning som innehåller en riskidentifiering, en riskbedömning och en redogörelse över hur riskerna minskas,
- f) användaren av luftfartyget har utarbetat en skriftlig verksamhetsanvisning med en beskrivning av den normala verksamheten och verksamheten vid störningar,
- g) handlingarna som avses i punkterna d), e) och f) ovan ska lämnas till Transport- och kommunikationsverket innan flygningarna inleds.

3.1.15 Flygning av ett fjärrstyrt luftfartyg är tillåten ovanför en tätbebyggd del av en tätort då:

- a) Luftfartygets största startvikt är högst 3 kilogram och piloten har bekantat sig med området, säkerställt att anordningen tekniskt sett är i ordning och bedömt att flygningen kan genomföras på ett säkert sätt. Räddningsanordning som fästs vid luftfartyget räknas inte med i startvikten.
- b) Flygningen sker i direkt visuell kontakt eller med hjälp av en fjärrstyrningsspanare.
- c) En sådan flyghöjd används att det vid en nödsituation är möjligt att landa på så sätt att faran för utomstående personer eller deras egendom är så liten som möjlig, eller då luftfartyget utrustats så eller har sådana egenskaper att faran för utomstående personer eller deras egendom är så liten som möjlig.

- d) Det fjärrstyrda luftfartygets startvikt är mer än 3 kilogram men mindre än 7 kilogram och användaren av luftfartyget har utarbetat en skriftlig verksamhetsbeskrivning som innehåller uppgifter om verksamhetsområdet, verksamhetstiden, luftfartygen och flyghöjderna som används, en säkerhetsbedömning som innehåller en riskidentifiering, en riskbedömning och en redogörelse över hur riskerna minskas samt en skriftlig verksamhetsanvisning med en beskrivning av den normala verksamheten och verksamheten vid störningar. Verksamhetsbeskrivningen, säkerhetsbedömningen och verksamhetsanvisningen ska bevaras i minst tre månader från det att verksamheten avslutats och på begäran uppvisas för Transport- och kommunikationsverket.

3.1.16 Händelser som gäller fjärrstyrda luftfartyg, inklusive olyckor och allvarliga tillbud, ska meddelas till Transport- och kommunikationsverket enligt förordningen om händelserapportering och luftfartsanvisningen GEN T1-4.

3.2 FLYGNING UTOM SYNHÅLL

3.2.1 Flygning utom synhåll där ingen fjärrstyrningsspanare används ska genomföras i ett område som särskilt reserverats för ändamålet, och användaren av luftfartyget ska för den planerade verksamheten utarbeta en skriftlig:

- a) verksamhetsbeskrivning som innehåller uppgifter om verksamhetsområdet, verksamhetstiden, luftfartygen och flyghöjderna som används,
- b) säkerhetsbedömning som innehåller en riskidentifiering, en riskbedömning och en redogörelse över hur riskerna minskas,
- c) verksamhetsanvisning med en beskrivning av den normala verksamheten och verksamheten vid störningar.

Handlingarna som avses i punkterna a), b) och c) ovan ska lämnas till Transport- och kommunikationsverket innan flygningarna inleds.

3.2.2 I flygning utom synhåll ska de allmänna krav som fastställts i punkt 3.1 i denna föreskrift följas. I flygning utom synhåll kan man dock vid behov avvika från kraven i punkterna 3.1.12 a), 3.1.12 b) och 3.1.12 c) samt från väjningsplikten som avses i punkt 3.1.13 i denna föreskrift.

3.3 KRAV PÅ STATLIG LUFTFART

3.3.1 Inom statlig luftfart iakttas de allmänna kraven i punkt 3.1 och kraven på flygning utom synhåll i punkt 3.2 i denna föreskrift.

3.3.2 Inom statlig luftfart kan man dock avvika från kraven i punkterna 3.1.8, 3.1.12 c), 3.1.14 och 3.1.15, om karaktären hos de lagstadgade uppdragen förutsätter detta. En avvikelse förutsätter dessutom att användaren av luftfartyget har utarbetat en skriftlig:

- a) verksamhetsbeskrivning som innehåller uppgifter om verksamhetsområdet, verksamhetstiden, luftfartygen och flyghöjderna som används,
- b) säkerhetsbedömning som innehåller en riskidentifiering, en riskbedömning och en redogörelse över hur riskerna minskas,
- c) verksamhetsanvisning med en beskrivning av den normala verksamheten och verksamheten vid störningar.

- 3.3.3 Det är tillåtet att genomföra eller öva lagstadgade uppdrag utom synhåll i närheten av ett fast hinder och högst 15 meter ovanför det utan att ett område särskilt reserverats för ändamålet och utan att uppvisa de dokument som avses ovan.
- 3.3.4 Dessutom tillåts verksamhet utom synhåll där ingen fjärrstyrningsspanare används då de lagstadgade uppdragen förutsätter detta, i enskilda fall och av synnerligen vägande skäl, utan att ett område särskilt reserverats för ändamålet och utan att uppvisa de dokument som avses ovan, om verksamheten inte har kunnat förutses på grund av dess brådskande karaktär. Cellen för luftrumsplanering ska dock utan dröjsmål informeras om att verksamheten inleds.
- 3.3.5 Den i punkt 3.1.2 och 3.1.3 avsedda anmälan ska avtalas separat med Transport- och kommunikationsverket.

4 FLYGNING AV MODELLFLYGPLAN

- 4.1 Flygningarna ska ske på så sätt att faran för utomstående människor och deras egendom och bullerolägenheten är så liten som möjlig.
- 4.2 Det är inte tillåtet att flyga ett modellflygplan närmare än på 50 meters horisontala avstånd till en folksamling utomhus eller ovanför en folksamling.
- 4.3 Startvikten för ett modellflygplan får vara högst 25 kg. Räddningsanordning som fästs vid modellflygplanet räknas inte med i startvikten.
- 4.4 Det är tillåtet att flyga modellflygplan med en startvikt på högst 3 kg ovanför en tätbebyggd del av en tätort då flygaren bekantat sig med området, säkerställt att anordningen tekniskt sett är i ordning och bedömt att flygningen kan genomföras på ett säkert sätt. Det är inte tillåtet att flyga modellflygplan med en startvikt över 3 kg i en tätbebyggd del av en tätort.
- 4.5 Flygningarna ska genomföras på så sätt att de inte äventyrar, stör eller hindrar verksamhet som bedrivs av sådana enheter eller myndigheter som anländer till platsen i en nöd-, olycks-, räddnings- eller annan motsvarande avvikande situation.
- 4.6 Ett modellflygplan ska innehålla information om användarens namn och kontaktuppgifter.
- 4.7 Flygningar med modellflygplan ska ske inom synhåll. Modellflygplanet ska hela tiden kunna manövreras och flygningen ska utföras med hänsyn till rådande väder och sikt så nära flygaren att övrig flygtrafik och hinder kan upptäckas och väjningsbehovet bedömas tillförlitligt.
- 4.8 Flygning med hjälp av videolänk (FPV) är tillåten så att minst en assistent används för att säkerställa verksamhetens säkerhet. Assistenten ska iakttä omgivningen samt bedöma väjningsbehovet tillförlitligt. Assistenten ska upprätthålla en kontinuerlig medvetenhet om modellflygplanets läge, observera luftrummet som omger modellflygplanet utan hjälpmedel och bistå flygaren i att trygga säkerheten vid flygningen. Assistenten och flygaren ska ha direkt talkontakt utan kommunikationsmedel.
- 4.9 Flyghöjden ska vara under 150 meter över mark- eller vattenytan. Höjdbegränsningen gäller inte för flygning i närheten av ett fast hinder och högst 15 meter ovanför det med tillstånd från ägaren till objektet. Höjdbegränsningen gäller inte heller för flygning vid

flygningsplatser för modellflygplan som publicerats i informationssystemet för luftfarten, om den högsta tillåtna flygningshöjden på flygningsplatsen är högre än 150 meter över mark- eller vattenytan.

4.10 Ett modellflygplan ska väja för alla luftfartyg och fallskärmshoppare.

4.11 Punkterna 4.7, 4.9 och 4.10 tillämpas inte på friflygande modellflygplan.

5 DISPENS

5.1 Transport- och kommunikationsverket kan på grund av operativa behov på ansökan bevilja dispens från kraven i punkterna 3.1.11, 3.1.12 c), 3.1.14 a), 3.1.15 a), 3.1.15 b), 3.1.15 d), 4.2, 4.3, 4.4 och 4.9 i denna föreskrift, om dispensen inte äventyrar säkerheten.

5.2 Transport- och kommunikationsverket kan på ansökan bevilja tillfällig dispens från kraven i denna föreskrift för tester och studier, om de undantag som söks inte äventyrar säkerheten.

5.3 Vid ansökan om dispens ska sökanden lägga fram en skriftlig:

- a) verksamhetsbeskrivning som innehåller uppgifter om verksamhetsområdet, verksamhetstiden, luftfartygen och flyghöjderna som används,
- b) säkerhetsbedömning som innehåller en riskidentifiering, en riskbedömning och redogörelse över hur riskerna minskas, och
- c) verksamhetsanvisning med en beskrivning av den normala verksamheten och verksamheten vid störningar.

6 PÅFÖLJDER

Verksamhet som bryter mot denna föreskrift är straffbar som äventyrande av trafiksäkerheten eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten enligt 23 kapitel 1 eller 2 § i strafflagen, så som föreskrivs i 175 § i luftfartslagen, eller som luftfartsförseelse enligt 178 § i luftfartslagen. Bestämmelserna om administrativa påföljder som tillämpas på verksamhet som bedrivs efter anmälan finns i avdelning VII, kapitel 1 i lagen om transportservice.

Kirsi Karlamaa
generaldirektör

Jarkko Saarimäki
överdirektör